

นันทยา ศรีวารินทร์ 2552: การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง
และสังคมของเมืองตะกั่วป่า พ.ศ. 2434-2475 ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(ประวัติศาสตร์) สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ศาสตราจารย์ภูวดล ทรงประเสริฐ, Ph.D. 254 หน้า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและ
สังคมของเมืองตะกั่วป่า ระหว่างปี พ.ศ.2434-2475 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพสังคม
เศรษฐกิจและการเมืองการปกครองของเมืองตะกั่วป่าก่อน พ.ศ.2434 2) วิเคราะห์สาเหตุ และ
ปัญหาของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจของตะกั่วป่าตั้งแต่ พ.ศ.2434-2475 3) วิเคราะห์
นโยบายเศรษฐกิจและการปกครองของรัฐบาล รวมทั้งผลกระทบที่มีต่อสังคมและการปกครอง
ท้องถิ่นในเมืองตะกั่วป่า

วิธีการศึกษาใช้ระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ โดยอาศัยเอกสารและหลักฐานชั้นต้น
ร่วมสมัย เอกสารชั้นรอง หนังสือ และวิทยานิพนธ์

ผลของการศึกษาสรุปได้ว่า สภาพภูมิศาสตร์ของเมืองตะกั่วป่ามีส่วนเอื้ออำนวยต่อการ
ขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ภาวะเศรษฐกิจเมืองตะกั่วป่าขยายตัวคือปัจจัยจาก
ภายนอกประเทศ เนื่องจากผลของการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรป ทำให้ความต้องการแร่ดีบุกใน
ตลาดโลกมีมากขึ้น ตะกั่วป่าจึงมีความสำคัญขึ้น นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของ
ตะกั่วป่ายังได้ส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองและสังคม แต่เมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ
ครั้งใหญ่ทั่วโลกและราคาดีบุกในตลาดโลกลดต่ำลงอย่างต่อเนื่องในสมัยพระบาทสมเด็จพระ
ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ย่อมส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
ดังนั้นรัฐบาลจึงหาวิธีลดภาระด้านการเงิน ประกอบกับพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเมืองตะกั่วป่า
ขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมเหมืองแร่เป็นสำคัญโดยไม่มีอาชีพอื่นมารองรับ เมื่อเกิดปัญหาเช่นนี้เมือง
ตะกั่วป่าจึงถูกยุบรวมเข้ากับจังหวัดพังงาดังปัจจุบัน